52 (Serie nouă) Nr. 43 Duminecă, 21 Octomvrie 1945 Exemplarul Lei 30

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Țineți cu poporu ca să nu rătăciți"...

Apare în fiecare Duminecă sub direcția unui comitet înscrisă în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 37—1943.

Organ al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului Român, „Astra"

Redacția și Administrația: SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646|1943

Invidia

E o boală veche și grea. S'a ivit în lume, între oameni, la începutul vieții lor pământești. O cunoaștem de pe vremea lui Cain și Avel. Dela ei s'a lățit în toată lumea. Azi o găsim la oamenii simpli, la oamenii cu carte, la copii, ca și la bătrâni, la tineri, ca și la adulți. I-se mai zice și dușmănie.

Se dușmănesc soții, cari și-au jurat credință și iubire în fața altarelor, se dușmănesc frații între ei, se dușmănesc părinții cu copiii lor. Nu mai vorbim de vecini, de consăteni, de sate între sate, de popoare contra popoare.

Sunt oameni cari dușmănesc, pentrucă au sufletul rău. Alții dușmănesc din obișnuință. Intâlnim dușmanii cu motive și fără motive. Boala se găsește sub diferite forme și își are felurite cauze. Ori cum ar fi și ori din ce motiv s'ar produce, ea rămâne un păcat greu, păcat de moarte. Pentrucă din dușmănie se naște răzbunarea, furtul, înșelăciunea și alte multe.

De cele mai multe ori, dușmănia nu-și are nici cel mai mic motiv de-a se cuibări în inima omului.

Pentrucă îi merge vecinului mai bine decât ție, nu e motiv de-a-l dușmăni. Nu e cauză de dușmănie, mai cumințenia altuia față de a ta. Nici norocul cuiva, nu-și poate da dreptul de-al dușmani, pe cel dăruit cu el.

Pentru o palmă de pământ, pe care a moștenit-o fratele, mai mult decât tine, nu e creștinesc lucru să-l dușmănești o viață întreagă. Copilul care-și dușmănește părintele, pentrucă acesta a dat o brazdă de pământ mai mult altui copil, face păcat mare.

Dușmania între membrii familiei, între mlădițele de același sânge, eșite din aceeași trupină, din același os, e cel mai mare rău, ce poate exista între oameni. Ea nu numai că desmembrează, desperechiază ființe, cari ar trebui să fie una, — ca mănunchiul celor zece surcele ale bătrânului de pe patul de moarte — ci slăbește familia, care este zala cea mai puternică, a tăriei unui neam.

O familie în care s'a cuibărit păcatul dușmăniei între membrii ei, nu mai poate fi temelie solidă pe care neamul să-și clădească viitorul.

Un neam se bizuie pe tăria familiilor, cum se rezimă un pod pe picioarele lui. Sunt tari, solide, picioarele podului, acesta chiar și mai puțin încărcat, suportă greutăți mari.

Smulgeți buruiana dușmăniei din sufletele, ca să întărim neamul.

P. O.

Povestea satelor noastre...

Slimnicul sau: Falnica Cetate

— Cum s'a întemeiat satul. — „Curuții" pradă și dau foc. — Slimnicenii în revoluția dela 1848. — Puterea de viață a Românilor —

de Dr. *Sebastian Stanca*

Slimnicul este unul din cele mai vechi sate din Ardeal. Apare pe la 1260 sub numele de Stolzenburg și Stunzenburg. Se crede că a fost înființat de Sașii veniți în Ardeal, în aceea vreme. Locul era foarte potrivit, ca întăritură, pentru apărare împotriva dușmanilor. Au fost de bună seamă, și Români în vatra satului. Sașii au venit și s'au așezat aci și au zidit cetatea de piatră dela care satul a luat numele nemțesc. Sașii spun că cetatea a fost clădită de un oarecare Stolz, dela care și a împrumutat numele.

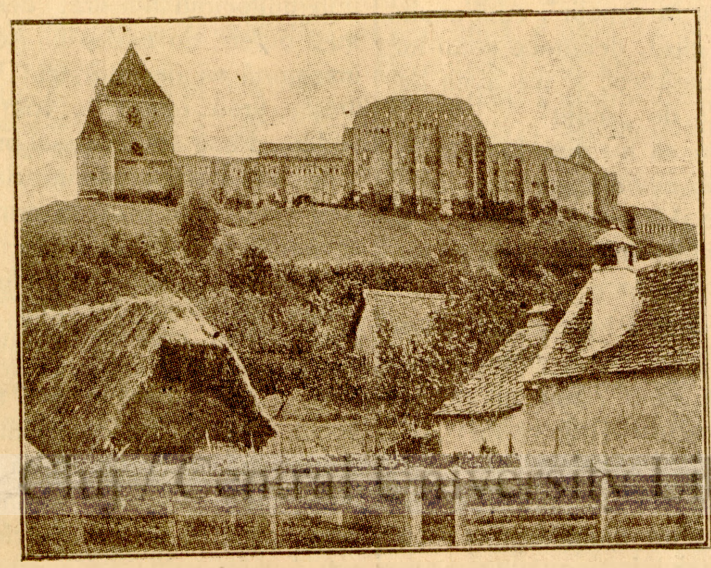

Cetatea Slimnicului

Năpasta turcească

In cursul vremii satul a avut să sufere multă năpastă din partea Turcilor și Tătarilor cari au ars și jefuit, precum și în luptele din lăuntrul țării.

In 1529 satul se ținea de domnitorul Ferdinand I. Principele Ardealului Ioan Zapolya voia să pună el mâna pe sat și trimite pe voevodul Ștefan Bathory, care atacă cetatea și alungă păzitorii ei. Sașii din Sibiu aud și trimit pe Hähn Martin cu oaste la Slimnic. Acesta bate pe Bathory și îl alungă din sat, cu toată oastea lui.

Sașii erau, la început, rom. catolici, aveau parohie, în 1279, cu preotul Nicolaus. In 1545 satul trece la luterani, cu preotul Iohan Freidrich von Menschen.

In 1658 vin Turcii și Tătarii și pustiesc satul. Locuitorii s'au refugiat în cetate, unde dușmanii n'au putut pătrunde. Poporul scapă și-și reclădește gospodăriile. Dar în 1661 vin, din nou Tatarii și jefuesc totul.

Curuții jefuesc satul

Pacoste mare sufere satul în 1704—1706 în luptele cu oastea Curuților. cari jefue și ard toate gospodăriile, Pekry Lörincz comandantul lor, strică și cetatea și mulți săteni fug din sat. Curuții dărâmă și biserica din cetate, clădită pe la 1350. Sătenii repară apoi și cetatea și casele din sat în 1715 și își clădesc altă biserică în sat.

In urma acestor nenorociri, satul a sărăcit, multe case și pământuri au rămas pustii și fără stăpâni. Au început să se așeze în sat Români veniți din alte sate, unde erau prea îngrămădiți. Și-au cumpărat aici curți și pământuri. Erau, însă, obligați să plătească preotului săsesc dijmă și zeciuială, ca și Sașii.

Pricina între Sași și Români

Pela 1750 se naște pricină între Sași și Români. Sașii, din Sibiu, dau ordin să alunge pe toții Românii din satele săsești. Procuror general al țării era Românul Petru Dobra, care apără pe Români. Sașii isbutesc, însă, în 1751, la Viena, să scoată pe Dobra din slujbă. La rapoartele lui Dobra, trimite Maria Terezia, în 11 Septemvrie 1753, pe contele Seeberg la Slimnic să ancheteze plângerile Românilor. Dar Seeberg pârtinește pe Sași și în 20 Martie 1754 dă ordin magistratului din Sibiu să golească toate casele Românilor și să le dea coloniștilor veniți din Germania și să nu mai permită niciunui Român să se așeze în sate săsești. In Slimnic și Șura mare se dărâmă casele Românilor, siliți fiind să plece. Intre anii 1752—1763 au venit peste două mii de familii din Austria și Germania, alungate de războiul din-

(Continuare în pag. 4-a

Mai multă lumină

După cum nu poate exista la om trup fără suflet, tot așa nici la popoare nu poate fi bogăție materială fără bogăție sufletească. Precum trupul, așa și sufletul are nevoie de hrană.

Lumina minții face pe om mai bun, mai cinstit, mai harnic, mai corect și în acelaș timp, îi arată toate mijloacele ca să-și facă viața mai ușoară, mai plăcută și mai fericită. Aceasta, bineînțeles, dacă merge numai pe drumul adevărului.

De aceea ne trebue lumină, cât mai multă lumină. Să dispară complect neștiutorii de carte din țară. Cartea bună și gazeta folositoare să ajungă în cele mai îndepărtate și singuratice colibe, iar cutia fermecată — aparatul de radio — să nu mai fie un lux, ci o trebuință.

Dacă în trecut bătrâna „Astra" a editat broșurile pentru popor, e că a înțeles sfințenia datoriei sale față de neam. Această datorie, azi, nu mai poate rămânea numai în spinarea societăților culturale, ci trebue să treacă și asupra Statului. Mai mult, chiar, ministerele de resort să-și răspândească directivele și instrucțiunile prin sute și mii de broșurele, scrise pe înțelesul tuturora.

S'a luat, în trecut, dela țărănimea noastră foarte, foarte mult, acum e timpul să i se dea tot mult.

In ceea ce privește radioul, mi-aduc aminte că, înainte de războiu, se agita foarte mult chestiunea aparatelor populare. A rămas agitația, dar n'au apărut aparatele.

Oare noi nu putem întrebuința sistemul din Rusia în această privință? In localitate un aparat central dela care sa plece firele la difuzoarele instalate în case particulare. Aparatul central funcționează cât timp funcționează postul național. Abonamentul foarte eftin. (In Rusia era de 7 ruble pe lună. O cutie de chibrite costă 2 ruble, deci abonamentul lunar, la radio, egal cu prețul a 3 cutii de chibrite). Cine vrea să asculte Londra, America, Moscova sau Tokio, să-și cumpere aparat și să plătească abonamentul normal.

Și încă ceva. O datorie de conștiință ar obliga pe intelectualii noștri plecați din lumea satelor, să-și întoarcă gândurile și pașii cât mai des spre meleagurile copilăriei, unde totdeauna vor avea un cuvânt de spus și o povață de dat.

Nici pe marginea groapei nu avem dreptul să spunem, că ne am făcut complet datoria.

Locot. colonel **Ioan Berghia,**
din Divizia „Tudor Vladimirescu"

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pe urmele Domnului

Sfântul Dumitru

In ziua de 14 Octomvrie, sfânta Biserică a cinstit, după toată cuvinţa, numele şi amintirea Cuvioasei Maice Paraschiva. Dar tot în unele din zilele acestei luni de toamnă, în 26, ea ne-a chemat să pomenim şi amintirea Sfântului Dumitru.

E bine să ştim, că în fiecare an, deodată cu ziua acestui mare sfânt, gândul creştinului trebuie să se întoarcă, mult în urmă şi să cerceteze vremurile vechi. Acolo va întâlni el zile grele, zile în care stăpâneau împăraţi păgâni şi cinstitori de dumnezei tăcuţi după închipuirea deşartă a oamenilor. Acolo va mai găsi, însă, şi mult amar şi chin, la care erau supuşi creştinii, pentru credinţa lor, dreaptă în Mântuitorul Isus Hristos.

La mari necazuri şi munci a fost silit şi Sfântul Dumitru, în vremea împăraţilor păgâni, Diocleţian şi Maximian. Dar nici cele mai grele suferinţe nu l-au putut despărţi de „dragostea lui Hristos". Sfântul a rămas credincios, chiar şi în temniţa din oraşul Tesalonic, unde fu pus de către duşmanii săi.

Dar statornicia aceasta în credinţă i-a adus moartea şi l-a aşezat între martirii şi sfinţii Bisericii.

Iată cum s'au întâmplat lucrurile:

Impăratul Maximian, om uşuratic şi iubitor de petreceri, era însoţit peste tot de un bărbat voinic şi puternic ce se chema Lie. Pe acesta îl punea să se lupte cu cine socotea împăratul de bine. Cei învinşi de trufaşul Lie, erau trecuţi apoi prin sabie.

Intr'o bună zi, Maximian nimeri în oraşul Tesalonic şi voi să se destăteze. Il puse, deci pe Lie să caute un om pentru luptă. Toţi se tereau, temându-se de puterea voinicului. Dar se găsi, totuşi, un tânăr, creştin, anume Nestor, care îşi zise: „voi birui mândria lui Lie. Dar nu cu puterea mea, ci cu ajutorul lui Hristos".

Nestor se duse deci în temniţa unde zăcea închis Sf. Dumitru şi îl rugă să-l ajute în luptă. Căci îl ştia sfânt şi făcător de minuni, în numele Domnului Hristos. Marele Domitru îl binecuvântă, îl însemnă cu semnul Sf. Cruci şi apoi îi zise; „Pe Lie îl vei birui şi pe Hristos îl vei mărturisi".

Aşa se şi întâmplă. Lie fu biruit.

Dar păgânul împărat foarte se mânie şi porunci să-i omoare pe cei doi creştini: pe Nestor şi pe Dumitru.

Trupul Sf. Dumitru s'a dovedit însă isvoritor de mir făcător de minuni. Mulţi bolnavi s'au tămăduit lângă mormântul lui şi la mulţi ani după moartea Sfântului.

De aceea, Sf. Biserică îi cântă şi azi, cu toată lauda, astfel:

„Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cela ce ai biruit pe păgâni. Deci precum mândria lui Lie ai surpat şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor, aşa, sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă."

D. Călugăr

Sub steagul Astrei

Preumblă-ţi limba româneşte

Mai anii trecuţi întâlnesc pe stradă, într'o zi de sărbătoare, un băeţandru, al unui ţăran cunoscut; era venit la oraş ca să înveţe de mecanic şi-l întâmpin cu cuvintele:

— Incotro te duci, măi, vere Lie? căci aşa-l chema pe tânărul ucenic, mecanic.

— Da, ia, unde să mă duc, pe la „spaţir".

— Vrei să zici că te duci la plimbare, — am încercat să-l corectez.

— Apă-i vezi dumneata, caută să ne mai spaţărim şi noi, ca domnii, barăm Dumineca.

— Plimbă-te Ilie şi Dumnezeu să-ţi ajute — fu răspunsul meu şi mi-am văzut de drum.

Nu-mi eşia din cap, cum de Ilie, venit de curând la oraş, nu vrea să se preumble, ci cu tot dinadinsul ţine să se „spaţirească". Mi-am zis că lucrează împreună cu cei ce se „spaţiresc" şi i-o fi auzit zicând pe limba lor că se duc la „spaţir". Altă explicare nu am găsit, deoarece satul lui Ilie e curat românesc şi nu avea de unde să audă de „spaţir".

E timpul ca să nu mai folosim în limba noastră cuvinte străine, căci „mult e dulce şi frumoasă, limba ce-o grăim, altă limbă armonioasă ca ea nu găsim".

De ce să zici schimonosit: „Am ghint la Sighii" şi nu ai zice corect: „Am venit la Sibiu"? Sau „ghine că v'am găsit sănătoşi, şi de ce nu: „bine că v'am găsit sănătoşi"?

Să mai dau un exemplu de schimonoseală: „Am ghint la şpitai cu cochilul ista, să-i facă opăraţie şi acum mă duc la spiţărie, să-i cumpăr leacuri".

Pentru ca să înlăturăm o înţelegere greşită din folosirea unui limbaj ce nu este al nostru, trebue să ne corectăm şi să căutăm a ne obişnui să ne pronunţăm limba noastră curată. De aceea, frate Române: Plimbă-ţi limba româneşte şi n'o „spaţări" pe la „şpitai" ori „spiţărie", vino la spitalul neamului tău, du-te la farmacia „Astra" Culturală şi abonează-ţi ori cumpără-ţi medicamentul „Foaia Poporului" şi cu siguranţă că te vei vindeca, putându-te preumbla, cu drag şi în voie, prin toată Ţara Românească.

T. Chirilă

Poşta Redacţiei

Dlui I. Gh. Bechera: „Amintiri duioase" nu este pentru cititorii noştri. Găsim potrivite „Strigăturile" şi Dumă vântişor", cari vor apare pe măsură ce vom avea loc. In ceea ce priveşte dorinţa de a ocupa o funcţie prin mijlocirea noastră, deocamdată nu-ţi putem da nădejdi. Aceasta nu înseamnă să descurajezi. Dacă ni se iveşte vreo ocazie te vom avea în vedere. Până atunci ne-ai putea mărturisi mai bine prietenia dacă ne-ai face ceva noui abonaţi printre transilvănenii statorniciţi acolo,

C. B. com. Liordea jud Hunedoara: Doina din „Valea Streiului" nu o putem publica. Prea e pipărată cu gusturi orăşeneşti: „fetiţe de liceu", „rochiţe scurte" şi altele cari arată, că doina e făurită de dta şi nu e ruptă din sufletul poporului. Nouă ne-ar trebui cântece, strigături, colinde auzite chiar din gura fetelor şi feciorilor din sat. Ascultă-i d-ta pe aceştia şi vei auzi cântece pe cari le iubeşte-o lume întreagă.

Sfaturile Doctorului

Ocrotirea mamei

Femeea însărcinată trebue să ducă un traiu cu totul altul, decât atunci când nu e însărcinată. Ea trebue să se afle în cele mai bune condiţii de sănătate, fiindcă de sănătatea ei este legată şi sănătatea viitorului copil. Asta înseamnă, că tot timpul sarcinei, trebue să poarte o deosebită grijă sănătăţii ei.

Adesea mama nici nu-şi dă seama, că poartă în trupul ei sămânţa unei boli primejdioase pentru copilul ei. Sunt o mulţime de boale, şi unele dintre ele grave pentru copil, despre cari mama niciodată nu-şi dă seama. O boală de sânge neobservată, face ca copilul să se nască surd, mut sau slab la minte. O boală de rărunchi e mamei, care rămâne nesimţită în tot timpul sarcinei, pune pe mama şi copil în primejdie de moarte, tocmai în momentul naşterii. O boală de plămâni, care înainte era aşa de uşoară încât nu i se da nicio grije, poate să devie iară gravă pentru mamă, iar copilul să îmbolnăveşte scurt timp după naştere. Şi încă multe, multe altele, cari în loc să aducă fericirea în casă, aduce un copil schilod, slab de minte sau neputincios toată viaţa.

E cu putinţă, oare, ca toate aceste primejdii să fie ocolite? Da, e cu putinţă şi nici nu costă truda prea mare. Incearcă şi du-te la sora de ocrotire şi spune-i că eşti însărcinată şi roag'o să-ţi dea sfaturile de cari ai nevoe, Ţi le va da, cu multă bucurie şi te va lua şi te va duce şi la doctorul. Doctorul te va examina şi îţi va spune dacă eşti sănătoasă sau nu. Iar dacă nu eşti sănătoasă îţi va spune ce este de făcut. Şi dacă vei urma tratamentul aşa cum ţi-a spus vei avea o naştere normală şi un copil sănătos.

In toată lumea femeile însărcinate s'au învăţat să se ducă la sora de ocrotire sau la medic, îndată ce simt că sunt în altă stare. Şi ascultă, cu multă luare aminte, sfaturile lor. Acest lucru trebue să-l facă şi femeea română, ca naşterea să nu mai fie o groază pentru ea, iar copilul să fie sănătos la trup şi minte, căci numai aşa poate fi un sprijin pentru bătrâneţe.

Dr. I. C.

FOISOARA

Nu-i pe-aici...

Nu-i pe-aici ca 'n satul nostru,
E mai altfel, nu ştiu cum,
Nici soarele de pe ceruri
Nu urmează vechiul drum.

Luna e mai mohorîtă,
Nourii nu-s ca pe-la noi,
Stelele sunt mai palide
Şi luceferi nu sunt doi.

Câmpul nu îmbată ochiul,
Nu s'aude niciun cânt,
Florile sunt mai sărace
Nu se leagănă de vânt.

Ciocârlia nu se 'nalţă,
Ca la noi, aşa de sus;
Nu străbate glas de clopot
Spre mărirea lui Isus.

Nu sunt zâmbete pe buze,
Hore nu-s în niciun sat,
Nu se spun pela porţile
Şoapte dulci pe înserat.

Nu-i pe-aici, ca 'n satul nostru
Şi de calci pământul tot —
Numai raiul poate 'ntrece
Satul meu de lângă Olt.

Iulie 1944 **Ioan Berghia**

Prinde-o şi dă-o la gazetă

In seara aceea se băteau Vâlvele către Vârfuri şi lezere, de credeai, că s'a aprins un capăt al pământului.

— „Are să ploaie la noapte", — profeţi moş Panduru, trăgând din pipa-i de pământ o gură bună de fum. „Iar mă furnică „ghiftu", prin oase".

— Mutaţi focul sub bradul cela crăcănos, copii, dacă vreţi să nu vi se adune apa bulboacă în fundul pantalonilor, grăi mai departe Geamănu, sluga Staicului.

Copiii — unii cu mustăţi, alţii pe cale să se facă tătâni, — au mutat focul, lemnele, „tănghilele", cât ai bate în palme, acolo, unde le-au poruncit bătrânii, sub bradul cu cetina deasă, ca pânza bine bătută'n războiu.

— „Acu' la' să ploaie", — se mândriră tinerii cari făcuseră treabă bună, schimbând vatra lui mai la adăpost.

Vâlvele se băteau tot mai avan, luminând vârfurile munţilor, ca nişte lămpaşe uriaşe. Seara s'a lăsat de-a binele cu toată povara ei. Oamenii şi-au ales locurile lângă foc şi s'au dat pământului, să-i odihnească. Onu Mutului a deschis vorba fără care nu se poate trăi lângă foc.

...„ Eram copil ca de vreo unsprezece, doisprezece ani. Nu pot uita noaptea aceea cât voiu trăi, pân' m'or băga în pământ... Mi-aduc aminte, că se băteau şi atunci Vâlvele către lezere. Am înoptat numa cu fratele meu Onu, lângă un foc ca ăsta. Peste noapte, s'a iscat o furtună, ca de sfârşitul lumii. Urlau munţii, clocoteau văile, trosneau brazii, cădea ploaia, cu „găleata". Focul s'a stins. Intunerecul să-l prinzi cu mâna. N'am crezut, să mai ajungem teferi, ziua de mâne. Pe mine m'a prins o frică şi-un sgârciu la inimă, că nu mă lăsau nici să plâng. M'am făcut ghem, în locul unde eram, şi cu ochii închişi aşteptam moartea, să mă ia. Pe sub mine curgea apa şiroi, deşi mi-aduc aminte, că înoptasem pe loc peziş, unde nu se strânge apă multă la un loc.

A fost o noapte de groază, de spaimă, soră cu moartea. Cât va fi ţinut iadul, nu pot şti. Când am deschis ochii, nu mai eram unde-am fost seara. Frate-meu ca 'n palmă ...De foc nici urmă... Loc cu totul necunoscut ...Mă frec la ochi, mă uit împrejur... Eram

Agricultură - Gospodărie - Muncitorești - Informațiuni economice

Rânduirea arăturilor

Ce pământuri vom ara toamna și primăvara —

Suntem pe sfârșitul semănatului de amnă. Până la venirea iernii mai le încă timp îndeajuns, dacă va ea Dumnezeu, ca să ne putem egăti pentru semănăturile de prinăvară. Intre aceste pregătiri arătu- e de toamnă sunt cele mai de seaă. In afară de câteva cazuri, pe ri le voi înșira mai jos, de cu amnă este cel mai bine ca să arăm cul ce-l avem de cultură. Arătura fie adâncă, lăsată în brazde cru-, negrăpată, căci astfel, prin înrâuea înghețului și deschețului, primăra, bulgării se revarsă, părticelele pământ se adună în bulgăraşe ci, în aşa zise agregate, iar rodnia pământului crește.

Dar nu totdeauna vremea-i prielcă ca să putem termina toate arăile de cu toamnă. Intrebarea e pen- cari anume semănături ne vom ăbi să facem, în tot cazul, arătule de toamna și în vederea căror lturi de primăvară se poate lăsa mântul nearat. în preajma iernii.

Ce arături vom face acum

Vom ara neapărat de cu toamnă entru acele culturi cari primăvara seamănă mai devreme, în mustul ăpezii, cum se zice. Deci pentru borag, orz, ovăs și in. Pentru aceste lturi arătura de primăvară nu e bună, decât doar dacă pământul e rea bătătorit. Altfel, înainte de senănat, se va mai lucra odată locul u cultivatorul sau se va grăpa bine se va semăna, fără deci a mai ara.

Tot de cu toamnă, făcând arături dânci, vom ara pentru lucernă, sfeclă e zahăr și nutreț, trifoi, cartofi și ânepă.

Fără multă pagubă sau uneori chiar ără nicio pagubă, putem lăsa aratul primăvară pentru toate culturile rzii, cum e porumbul, fasolea, soia tc.

Nu e bine să se are toamna terenurile de pe coaste căci sunt spălate duse de apă.

Ing. agr. **Vlad. Totoescu**

Alte semne de timp

Deosebit, să iei seama în ce zi din luna aceasta va cădea zăpadă. Din aceea zi vei număra până la nașterea lunei viitoare, fiindcă atâta va ploua și va ninge la iarnă.

Intru acele zile, când soarele se află în semnul Scorpiei, de va fi tunet, pâinea se va scumpi, iar pe alte locuri va fi foamete. La 26 ale lunei Octomvrie, ziua are 10 ceasuri, iar noaptea 14 ceasuri.

Luna Octomvrie e sub a 8-a zodie: Scorpia. Aceasta se numește așa pentrucă este veninoasă și jalnică aceea vreme, cu dureri și boale pentru nepotrivirea aerului, că dimineața este răceală iar la amiazi zăpușală.

Lucrări legate de timp

Folosește timpul bun, pentru ați strânge de pe câmp tot ceea ce îți va fi spre trebuință la iarnă în hrana ta și a vitelor.

Ploile căzute din belșug îți ajută mult să faci arături cu temeiu și să sameni grâul. Arătura din toamnă este un bulgăr de aur la primăvară și la recolta viitoare.

Cum nutrețul e cam puțin în acest an, e bine ca paiele și tuleii (cocenii, pâșii de porumb) să-i punem la bun adăpost pentru a-i întrebuința la hrana vitelor.

In loc de paie vom așterne frunze de pădure. Folosiți vremea sbicită pentru strângerea și aducerea frunzelor din pădure.

Gunoiul din frunze nu va fi prea bun la pământ, dar în împrejurările de față, facem cum putem, ci nu cum vrem.

Pentru gospodine

Dacă scoți legumele pe timp umed nu le așeza de îndată în pivniță; lasă-le o zi sau două în vânt, ca să se sbicească de umezeală. Păstrarea legumelor pentru iarnă se poate face fie în pivnițe sau bordeie (cu aerisire), fie în gropi construite anume. Morcovii se vor așeza spre păstrare (deosebit ca țelina și pătrunjelul) în formă de roată, cu capetele înlăuntru și cu cozile în afară. Dupăce am așezat un rând, acoperim cu nisip și punem apoi un alt rând. Rândul de deasupra va fi acoperit cu o movilă de nisip, astfel asigurând o bună păstrare.

Creșterea ucenicilor

La congresul meșteșugarilor transilvăneni, ținut la Sibiu, s'a cerut, stăruitor, ca patronilor să li se lase în mare măsură, putința de a se îngriji de buna pregătire profesională a ucenicilor, deoarece s'a constatat, că ucenicii crescuți în disciplina atelierului, în cultul meseriei, au eșit în viață maeștri de mâna întâiu, făcând cinste breslei lor.

In privința contractelor de ucenicie s'a cerut, deasemenea, să se stabilească responsabilitatea părinților sau a tutorelui față de patron, în caz când ucenicului îi vine într'o bună zi s'o ia razna, fără urmă.

S'a dat cazu i când, dupăce a primit hrană și îmbrăcăminte 1—2 ani, ucenicul a părăsit atelierul, plecând acasă sau la altă meserie, lăsând patronul în situația omului „tras pe sfoară".

In asemenea cazuri patronul rămâne cu paguba, dar ce va ajunge ucenicul deprins din pârgă cu astfel de apucături, e ușor de înțeles.

De aceea, toată atențiunea pentru buna creștere a ucenicului și formarea sănătoasă a meseriașului de mâine.

Diferite ştiri

Prețul cărților școlare pentru învățământul primar a fost stabilit astfel: Abecedar partea I-a lei 500: Cetire clasa II-a Lei 600; Cetire clasa III-a lei 700; Cetire clasa IV lei 700; Aritmetică clasa I-a Lei 500; Aritmetică clasa II-a lei 400; Aritmetică clasa III-a lei 400; Aritmetică clasa IV-a lei 400; Gramatică clasa III-a lei 350; Gramatică clasa IV-a Lei 300; Ceografie clasa III-a Lei 300; Geografie clasa IV-a lei 500.

Se va da zahăr? Unele ziare din capitală aduc știrea îmbucurătoare că la începutul lunii Noemvrie, sau pe la mijlocul ei, se va distribui o primă cantitate din recolta nouă de zahăr din țară. Tot la începutul lunii Noemvrie, se speră să sosească în țară și primul transport de zahăr, rezultat din convenția comercială dintre România și Cehoslovacia, încheiată săptămânile trecute la București.

Monedele de 500 lei de argint și-au pierdut puterea circulatorie. Totuși pentru a veni în ajutorul acelora cari mai au încă astfel de monede, Ministerul de Finanțe a aprobat ca ele să poată fi întrebuințate până la 15 Noemvrie 1945, în plata impozitelor datorate Statului.

Noui zăcăminte de aur au fost descoperite de curând, în regiunea minelor dela Băița—Bihor. După constatările specialiștilor, se vor putea scoate cca 9 kgr. aur și 71 gr. argint la tonă.

In Cehoslovacia, cu prilejul schimbării bancnotelor, ce a avut loc la sfârșitul lunii Octomvrie, guvernul Cehoslovaciei a făcut recensământul averilor și a dat publicității hotărîrile sale cu privire la impunere. Proectul guvernului cuprinde două măsuri: pe de o parte, un impozit pe capital și pe de alta, un impozit pe averile făcute în timp de război. Nici la noi n'ar strica o atare măsură.

Măcinișul sa va face cu plata în bani. Subsecretariatul Aprovizionării a dat o decizie, potrivit căreia măcinișul la morile țărănești de porumb, distribuite populației rurale prin autoritățile administrative locale, pe bază de liste sau tablouri nominale, se va face cu plata în bani.

Vom importa lână din Rusia. Intre guvernul român și guvernul sovietic au avut loc discuțiuni în vederea obținerii unui transport de lână din U. R. S. S. în cadrul acordului comercial în vigoare între cele două țării.

Noui bani de metal și hârtie. Ministerul de Finanțe a luat în cercetare lipsa „mărunțișului" de pe piață. Printre altele a hotărît să pună în circulație o nouă serie de 20, 100, 200 și 500 de lei. Aceste monede vor fi lucrate din metal. Deasemenea se vor pune în circulație și monede de hârtie de 20 și 50 lei.

Prețul sfeclei de sahăr. Comisariatul general al prețurilor a dat o decizie, care stabilește prețul sfeclei de zahăr din recolta 1945 la 800 mii de lei vagonul de 10.000 kgr. Peste acest preț se va plăti cultivatorilor de sfeclă de zahăr recoltată de pe suprafața cu care aceștia s'au obligat să o însămânțeze, o primă de 400 mii lei la fiecare vagon.

Intre Pâraie"... Acolo unde spun oamenii, că-și ascund ursoaicele puii. Soarele era sus, aninat de vârful copacilor. Imprejur nime, nimic. Doar păsări speriate. O iau în fugă, pe calea cea dintâi. Ajung în loc cunoscut: în Padina Curmăturii. De aici o fugă bună, până'n Arsura, unde ne-a fost bătătura de seara. Găsesc pe fratemeu Onu plângând ca după mort. Când mă vede, rămâne ca trăsnit:

— Cum? Trăești? Nu te-a mâncat Ursu? Bagseama dihania dracului, după ce ațipisem, mă luă puiul ei, și m'a dus în gură, Intre Păraie, acolo unde spun, oamenii, că-și ascund ursoaicele puii...

— „Asta-i cu coarne", zise o gură pe jumătate adormită.

— Să n'ajung ziua de mâine de n'o fost chiar așa, întărește Mutu vorba.

— „Prinde-o și dă-o la gazetă, domnule, că-i vrednică", — se sfătoși Pătru Pătrului, cel care-i cu ochii tot în foi și cărți.

Și eu, de dragul lui Pătru, iată am prins-o și am dat-o la gazetă, cum a dorit el și cum am auzit-o dela Mutu, într'o seară, lângă un foc, din Arsura.

Petrea Dascălul

Locotenentul A. Vraciu

primește cea mai înaltă decorație militară americană

Zilele acestea un tânăr de 25 ani, locotenentul aviator Alexandru Vraciu, va urca treptele tribunei Congresului Statelor Unite, spre a primi cea mai înaltă distincție americană pentru fapte de arme, Medal of Honor". Pilot de vânătoare în marina de război americană, locotenentul Vraciu a doborît în luptă 19 avioane japoneze, a distrus pe sol alte 18 aparate și scufundat un vas japonez de 7000 tone. Pentru toate aceste isprăvi a primit pe rând trei decorații dar „Medal of Honor" îi va fi acordată pentru vitejia deosebită de care a dat dovadă în cursul grelelor lupte dela Saipan, în 1944.

Născut lângă Chicago, locotenentul Vraciu, este de origină română. Tatăl său, născut la Poiana-Sibiu, este sergent de poliție în East Chicago, iar mama sa, născută la Sebeș Alba, a lucrat tot timpul într'o industrie de război.

Inalt, surâzător, cu ochii căprui, cu părul negru, Alexandru Vraciu, studia psihologia la Universitatea de Pauw când a izbucnit războiul cu Japonia. Bun jucător de tenis, el s'a dovedit un iscusit aviator și țintaș. Trimis în Pacific, a servit timp de 15 luni pe diferite port-avioane și a luat parte la toate marile operațiuni combinate, începând cu insula Wake și sfârșind cu Filipinele.

Metoda lui de luptă era foarte îndrăzneață:

„Mă apropiam de inamic cât mai mult cu putință înainte de a apăsa trăgaciul mitralierei. In felul acesta economiseam muniția de care s'ar fi putut să am mare nevoe în minutele următoare. Prin metoda aceasta ai mai mulți sorți să loveşti punctele principale dintr'un avion inamic. Dar n'o recomand și altora".

„Universul"

Ioan Gross S. I. N C. Cisnădie

Extras

din procesul verbal despre adunarea membrilor, ținută în ziua de 28 Iulie 1945.

Se hotărește: Majorarea capitalului social dela 4.000.000.— Lei, cu 6.000 000 Lei, la 10.000 000.— Lei, prin operarea mărfurilor înregistrate în contul capitalului întreprinderii conf. Decret-Legei Nr. 529 din 11. VII 1945.

Urmează semnăturile.

Grefa Tribunalului Sibiu Secția III.

Prezentul extras fiind trecut în registrul de ordine sub poz. Nr. 235 din 24 August 1945, se vizează de noi pentru publicare și afișare.

Sibiu, la 18 Septemvrie 1945.

Nr. dos. Fsoc. 43/1944

Grefier, *Ioan Stoica*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pe urmele Domnului

Sfântul Dumitru

In ziua de 14 Octomvrie, sfânta Biserică a cinstit, după toată cuvinţa, numele şi amintirea Cuvioasei Maice Paraschiva. Dar tot în unele din zilele acestei luni de toamnă, în 26, ea ne-a chemat să pomenim şi amintirea Stântului Dumitru.

E bine să ştim, că în fiecare an, deodată cu ziua acestui mare sfânt, gândul creştinului trebuie să se întoarcă, mult în urmă şi să cerceteze vremurile vechi. Acolo va întâlni el zile grele, zile în care stăpâneau împăraţi păgâni şi cinstitori de dumnezei tăcuţi după închipuirea deşartă a oamenilor. Acolo va mai găsi, însă, şi mult amar şi chin, la care erau supuşi creştinii, pentru credinţa lor, dreaptă în Mântuitorul Isus Hristos.

La mari necazuri şi munci a fost silit şi Sfântul Dumitru, în vremea împăraţilor păgâni, Diocleţian şi Maximian. Dar nici cele mai grele suferinţe nu l-au putut despărţi de „dragostea lui Hristos". Sfântul a rămas credincios, chiar şi în temniţa din oraşul Tesalonic, unde fu pus de către duşmanii săi.

Dar statornicia aceasta în credinţă i-a adus moartea şi l-a aşezat între martirii şi sfinţii Bisericii.

Iată cum s'au întâmplat lucrurile:

Impăratul Maximian, om uşuratic şi iubitor de petreceri, era însoţit peste tot de un bărbat voinic şi puternic ce se chema Lie. Pe acesta îl punea să se lupte cu cine socotea împăratul de bine. Cei învinşi de trufaşul Lie, erau trecuţi apoi prin sabie.

Intr'o bună zi, Maximian nimeri în oraşul Tesalonic şi voi să se destăteze. Il puse, deci pe Lie să caute un om pentru luptă. Toţi se tereau, temându-se de puterea voinicului. Dar se găsi, totuşi, un tânăr, creştin, anume Nestor, care îşi zise: „voi birui mândria lui Lie. Dar nu cu puterea mea, ci cu ajutorul lui Hristos".

Nestor se duse deci în temniţa unde zăcea închis Sf. Dumitru şi îl rugă să-l ajute în luptă. Căci îl ştia sfânt şi făcător de minuni, în numele Domnului Hristos. Marele Domitru îl binecuvântă, îl însemnă cu semnul Sf. Cruci şi apoi îi zise; „Pe Lie îl vei birui şi pe Hristos îl vei mărturisi".

Aşa se şi întâmplă. Lie fu biruit.

Dar păgânul împărat foarte se mânie şi porunci să-i omoare pe cei doi creştini: pe Nestor şi pe Dumitru.

Trupul Sf. Dumitru s'a dovedit însă isvoritor de mir făcător de minuni. Mulţi bolnavi s'au tămăduit lângă mormântul lui şi la mulţi ani după moartea Sfântului.

De aceea, Sf. Biserică îi cântă şi azi, cu toată lauda, astfel:

„Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cela ce ai biruit pe păgâni. Deci precum mândria lui Lie ai surpat şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor, aşa, sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă."

D. Călugăr

Sub steagul Astrei

Preumblă-ţi limba româneşte

Mai anii trecuţi întâlnesc pe stradă, într'o zi de sărbătoare, un băeţandru, al unui ţăran cunoscut; era venit la oraş ca să înveţe de mecanic şi-l întâmpin cu cuvintele:

— Incotro te duci, măi, vere Lie? căci aşa-l chema pe tânărul ucenic, mecanic.

— Da, ia, unde să mă duc, pe la „spaţir".

— Vrei să zici că te duci la plimbare, — am încercat să-l corectez.

— Apă-i vezi dumneata, caută să ne mai spaţărim şi noi, ca domnii, barăm Dumineca.

— Plimbă-te Ilie şi Dumnezeu să-ţi ajute — fu răspunsul meu şi mi-am văzut de drum.

Nu-mi eşia din cap, cum de Ilie, venit de curând la oraş, nu vrea să se preumble, ci cu tot dinadinsul ţine să se „spaţirească". Mi-am zis că lucrează împreună cu cei ce se „spaţiresc" şi i-o fi auzit zicând pe limba lor că se duc la „spaţir". Altă explicare nu am găsit, deoarece satul lui Ilie e curat românesc şi nu avea de unde să audă de „spaţir".

E timpul ca să nu mai folosim în limba noastră cuvinte străine, căci „mult e dulce şi frumoasă, limba ce-o grăim, altă limbă armonioasă ca ea nu găsim".

De ce să zici schimonosit: „Am ghint la Sighii" şi nu ai zice corect: „Am venit la Sibiu"? Sau „ghine că v'am găsit sănătoşi, şi de ce nu: „bine că v'am găsit sănătoşi"?

Să mai dau un exemplu de schimonoseală: „Am ghint la şpitai cu cochilul ista, să-i facă opăraţie şi acum mă duc la spiţărie, să-i cumpăr leacuri".

Pentru ca să înlăturăm o înţelegere greşită din folosirea unui limbaj ce nu este al nostru, trebue să ne corectăm şi să căutăm a ne obişnui să ne pronunţăm limba noastră curată. De aceea, frate Române: Plimbă-ţi limba româneşte şi n'o „spaţări" pe la „şpitai" ori „spiţărie", vino la spitalul neamului tău, du-te la farmacia „Astra" Culturală şi abonează-ţi ori cumpără-ţi medicamentul „Foaia Poporului" şi cu siguranţă că te vei vindeca, putându-te preumbla, cu drag şi în voie, prin toată Ţara Românească.

T. Chirilă

Poşta Redacţiei

Dlui I. Gh. Bechera: „Amintiri duioase" nu este pentru cititorii noştri. Găsim potrivite „Strigăturile" şi Dumă vântişor", cari vor apare pe măsură ce vom avea loc. In ceea ce priveşte dorinţa de a ocupa o funcţie prin mijlocirea noastră, deocamdată nu-ţi putem da nădejdi. Aceasta nu înseamnă să descurajezi. Dacă ni se iveşte vreo ocazie te vom avea în vedere. Până atunci ne-ai putea mărturisi mai bine prietenia dacă ne-ai face ceva noui abonaţi printre transilvănenii statorniciţi acolo,

C. B. com. Liordea jud Hunedoara: Doina din „Valea Streiului" nu o putem publica. Prea e pipărată cu gusturi orăşeneşti: „fetiţe de liceu", „rochiţe scurte" şi altele cari arată, că doina e făurită de dta şi nu e ruptă din sufletul poporului. Nouă ne-ar trebui cântece, strigături, colinde auzite chiar din gura fetelor şi feciorilor din sat. Ascultă-i d-ta pe aceştia şi vei auzi cântece pe cari le iubeşte-o lume întreagă.

Sfaturile Doctorului

Ocrotirea mamei

Femeea însărcinată trebue să ducă un traiu cu totul altul, decât atunci când nu e însărcinată. Ea trebue să se afle în cele mai bune condiţii de sănătate, fiindcă de sănătatea ei este legată şi sănătatea viitorului copil. Asta înseamnă, că tot timpul sarcinei, trebue să poarte o deosebită grijă sănătăţii ei.

Adesea mama nici nu-şi dă seama, că poartă în trupul ei sămânţa unei boli primejdioase pentru copilul ei. Sunt o mulţime de boale, şi unele dintre ele grave pentru copil, despre cari mama niciodată nu-şi dă seama. O boală de sânge neobservată, face ca copilul să se nască surd, mut sau slab la minte. O boală de rărunchi e mamei, care rămâne nesimţită în tot timpul sarcinei, pune pe mama şi copil în primejdie de moarte, tocmai în momentul naşterii. O boală de plămâni, care înainte era aşa de uşoară încât nu i se da nicio grije, poate să devie iară gravă pentru mamă, iar copilul să îmbolnăveşte scurt timp după naştere. Şi încă multe, multe altele, cari în loc să aducă fericirea în casă, aduce un copil schilod, slab de minte sau neputincios toată viaţa.

E cu putinţă, oare, ca toate aceste primejdii să fie ocolite? Da, e cu putinţă şi nici nu costă trudă prea mare. Incearcă şi du-te la sora de ocrotire şi spune-i că eşti însărcinată şi roag'o să-ţi dea sfaturile de cari ai nevoe, Ţi le va da, cu multă bucurie şi te va lua şi te va duce şi la doctorul. Doctorul te va examina şi îţi va spune dacă eşti sănătoasă sau nu. Iar dacă nu eşti sănătoasă îţi va spune ce este de făcut. Şi dacă vei urma tratamentul aşa cum ţi-a spus vei avea o naştere normală şi un copil sănătos.

In toată lumea femeile însărcinate s'au învăţat să se ducă la sora de ocrotire sau la medic, îndată ce simt că sunt în altă stare. Şi ascultă, cu multă luare aminte, sfaturile lor. Acest lucru trebue să-l facă şi femeea română, ca naşterea să nu mai fie o groază pentru ea, iar copilul să fie sănătos la trup şi minte, căci numai aşa poate fi un sprijin pentru bătrâneţe.

Dr. I. C.

FOISOARA

Nu-i pe-aici...

Nu-i pe-aici ca 'n satul nostru,
E mai altfel, nu ştiu cum,
Nici soarele de pe ceruri
Nu urmează vechiul drum.

Luna e mai mohorîtă,
Nourii nu-s ca pe-la noi,
Stelele sunt mai palide
Şi luceferi nu sunt doi.

Câmpul nu îmbată ochiul,
Nu s'aude niciun cânt,
Florile sunt mai sărace
Nu se leagănă de vânt.

Ciocârlia nu se 'nalţă,
Ca la noi, aşa de sus;
Nu străbate glas de clopot
Spre mărirea lui Isus.

Nu sunt zâmbete pe buze,
Hore nu-s în niciun sat,
Nu se spun pela porţite
Şoapte dulci pe înserat.

Nu-i pe-aici, ca 'n satul nostru
Şi de calci pământul tot —
Numai raiul poate 'ntrece
Satul meu de lângă Olt.

Iulie 1944 **Ioan Berghia**

Prinde-o şi dă-o la gazetă

In seara aceea se bateau Vâlvele către Vârfuri şi lezere, de credeai, că s'a aprins un capăt al pământului.

— „Are să ploaie la noapte", — profeţi moş Panduru, trăgând din pipa-i de pământ o gură bună de fum. „Iar mă furnică „ghiftu", prin oase".

— Mutaţi focul sub bradul cela crăcănos, copii, dacă vreţi să nu vi se adune apa bulboacă în fundul pantalonilor, grăi mai departe Geamănu, sluga Staicului.

Copiii — unii cu mustăţi, alţii pe cale să se facă tătâni, — au mutat focul, lemnele, „tănghilele", cât ai bate în palme, acolo, unde le-au poruncit bătrânii, sub bradul cu cetina deasă, ca pânza bine bătută'n războiu.

— „Acu' la' să ploaie", — se mândriră tinerii cari făcuseră treabă bună, schimbând vatra lui mai la adăpost.

Vâlvele se bateau tot mai avan, luminând vârfurile munţilor, ca nişte lămpaşe uriaşe. Seara s'a lăsat de-a binele cu toată povara ei. Oamenii şi-au ales locurile lângă foc şi s'au dat pământului, să-i odihnească. Onu Mutului a deschis vorba fără care nu se poate trăi lângă foc.

...„ Eram copil ca de vreo unsprezece, doisprezece ani. Nu pot uita noaptea aceea cât voiu trăi, pân' m'or băga în pământ... Mi-aduc aminte, că se bateau şi atunci Vâlvele către leze e. Am înoptat numa cu fratele meu Onu, lângă un foc ca ăsta. Peste noapte, s'a iscat o furtună, ca de sfârşitul lumii. Urlau munţii, clocoteau văile, trosneau brazii, cădea ploaia, cu „găleata". Focul s'a stins. Intunerecul să-l prinzi cu mâna. N'am crezut, să mai ajungem teferi, ziua de mâne. Pe mine m'a prins o frică şi-un sgârciu la inimă, că nu mă lăsau nici să plâng. M'am făcut gheem, în locul unde eram, şi cu ochii închişi aşteptam moartea, să mă ia. Pe sub mine curgea apa şiroi, deşi mi-aduc aminte, că înoptasem pe loc peziş, unde nu se strânge apă multă la un loc.

A fost o noapte de groază, de spaimă, soră cu moartea. Cât va fi ţinut iadul, nu pot şti. Când am deschis ochii, nu mai eram unde-am fost seara. Frate-meu ca 'n palmă ...De foc nici urmă... Loc cu totul necunoscut ...Mă frec la ochi, mă uit împrejur... Eram

Agricultură - Gospodărie - Muncitorești - Informațiuni economice

Rânduirea arăturilor

Ce pământuri vom ara toamna și primăvara —

Suntem pe sfârșitul semănatului de amnă. Până la venirea iernii mai te încă timp îndeajuns, dacă va ea Dumnezeu, ca să ne putem egăti pentru semănăturile de primăvară. Intre aceste pregătiri arătu- e de toamnă sunt cele mai de seamă. In afară de câteva cazuri, pe ri le voi înșira mai jos, de cu amnă este cel mai bine ca să arăm cul ce-l avem de cultură. Arătura fie adâncă, lăsată în brazde cru-, negrăpată, căci astfel, prin înrâu- ea înghețului și descheţului, primă- ra, bulgării se revarsă, părticelele pământ se adună în bulgărașe ici, în așa zise agregate, iar rodni- a pământului crește.

Dar nu totdeauna vremea-i prielcă ca să putem termina toate arările de cu toamnă. Intrebarea e pentu cari anume semănături ne vom răbi să facem, în tot cazul, arătule de toamna și în vederea căror lturi de primăvară se poate lăsa ământul nearat, în preajma iernii.

Ce arături vom face acum

Vom ara neapărat de cu toamnă entru acele culturi cari primăvara e seamănă mai devreme, în mustul ăpezii, cum se zice. Deci pentru borleag, orz, ovăs și in. Pentru aceste lturi arătura de primăvară nu e bună, decât doar dacă pământul e rea bătătorit. Altfel, înainte de senănat, se va mai lucra odată locul u cultivatorul sau se va grăpa bine i se va semăna, fără deci a mai ara.

Tot de cu toamnă, făcând arături dânci, vom ara pentru lucernă, sfeclă e zahăr și nutreț, trifoi, cartofi și ânepă.

Fără multă pagubă sau uneori chiar ără nicio pagubă, putem lăsa aratul a primăvară pentru toate culturile ărzii, cum e porumbul, fasolea, soia tc.

Nu e bine să se are toamna terenurile de pe coaste căci sunt spălate i duse de apă.

Ing. agr. **Vlad. Totoescu**

Alte semne de timp

Deosebit, să iei seama în ce zi din luna aceasta va cădea zăpadă. Din aceea zi vei număra până la nașterea lunei viitoare, fiindcă atâta va ploua și va ninge la iarnă.

Intru acele zile, când soarele se află în semnul Scorpiei, de va fi tunet, pâinea se va scumpi, iar pe alte locuri va fi foamete. La 26 ale lunei Octomvrie, ziua are 10 ceasuri, iar noaptea 14 ceasuri.

Luna Octomvrie e sub a 8-a zodie: Scorpia. Aceasta se numește așa pentrucă este veninoasă și jalnică aceea vreme, cu dureri și boale pentru nepotrivirea aerului, că dimineața este răceală iar la amiazi zăpușală.

Lucrări legate de timp

Folosește timpul bun, pentru ați strânge de pe câmp tot ceea ce îți va fi spre trebuință la iarnă în hrana ta și a vitelor.

Ploile căzute din belșug îți ajută mult să faci arături cu temeiu și să sameni grâul. Arătura din toamnă este un bulgăr de aur la primăvară și la recolta viitoare.

Cum nutrețul e cam puțin în acest an, e bine ca paiele și tuleii (cocenii, pâșii de porumb) să-i punem la bun adăpost pentru a-i întrebuința la hrana vitelor.

In loc de paie vom așterne frunze de pădure. Folosiți vremea sbicită pentru strângerea și aducerea frunzelor din pădure.

Gunoiul din frunze nu va fi prea bun la pământ, dar în împrejurările de față, facem cum putem, ci nu cum vrem.

Pentru gospodine

Dacă scoți legumele pe timp umed nu le așeza de îndată în pivniță; lasă-le o zi sau două în vânt, ca să se sbicească de umezeală. Păstrarea legumelor pentru iarnă se poate face fie în pivnițe sau bordeie (cu aerisire), fie în gropi construite anume. Morcovii se vor așeza spre păstrare (deosebit ca țelina și pătrunjelul) în formă de roată, cu capetele înlăuntru și cu cozile în afară. Dupăce am așezat un rând, acoperim cu nisip și punem apoi un alt rând. Rândul de deasupra va fi acoperit cu o movilă de nisip, astfel asigurând o bună păstrare.

Creșterea ucenicilor

La congresul meșteșugarilor transilvăneni, ținut la Sibiu, s'a cerut, stăruitor, ca patronilor să li se lase în mare măsură, putința de a se îngriji de buna pregătire profesională a ucenicilor, deoarece s'a constatat, că ucenicii crescuți în disciplina atelierului, în cultul meseriei, au eșit în viață maeștri de mâna întâiu, făcând cinste breslei lor.

In privința contractelor de ucenicie s'a cerut, deasemenea, să se stabilească responsabilitatea părinților sau a tutorelui față de patron, în caz când ucenicului îi vine într'o bună zi s'o ia razna, fără urmă.

S'a dat cazu i când, dupăce a primit hrană și îmbrăcăminte 1—2 ani, ucenicul a părăsit atelierul, plecând acasă sau la altă meserie, lăsând patronul în situația omului „tras pe sfoară".

In asemenea cazuri patronul rămâne cu paguba, dar ce va ajunge ucenicul deprins din pârgă cu astfel de apucături, e ușor de înțeles.

De aceea, toată atențiunea pentru buna creștere a ucenicului și formarea sănătoasă a meseriașului de mâine.

Diferite știri

Prețul cărților școlare pentru învățământul primar a fost stabilit astfel: Abecedar partea I-a lei 500: Cetire clasa II-a Lei 600; Cetire clasa III-a lei 700; Cetire clasa IV lei 700; Aritmetică clasa I-a Lei 500; Aritmetică clasa II-a lei 400; Aritmetică clasa III-a lei 400; Aritmetică clasa IV-a lei 400; Gramatică clasa III-a lei 350; Gramatică clasa IV-a Lei 300; Ceografie clasa III-a Lei 300; Geografie clasa IV-a lei 500.

Se va da zahăr? Unele ziare din capitală aduc știrea îmbucurătoare că la începutul lunii Noemvrie, sau pe la mijlocul ei, se va distribui o primă cantitate din recolta nouă de zahăr din țară. Tot la începutul lunii Noemvrie, se speră să sosească în țară și primul transport de zahăr, rezultat din convenția comercială dintre România și Cehoslovacia, încheiată săptămânile trecute la București.

Monedele de 500 lei de argint și-au pierdut puterea circulatorie. Totuși pentru a veni în ajutorul acelora cari mai au încă astfel de monede, Ministerul de Finanțe a aprobat ca ele să poată fi întrebuințate până la 15 Noemvrie 1945, în plata impozitelor datorate Statului.

Noui zăcăminte de aur au fost descoperite de curând, în regiunea minelor dela Băița—Bihor. După constatările specialiștilor, se vor putea scoate cca 9 kgr. aur și 71 gr. argint la tonă.

In Cehoslovacia, cu prilejul schimbării bancnotelor, ce a avut loc la sfârșitul lunii Octomvrie, guvernul Cehoslovaciei a făcut recensământul averilor și a dat publicității hotărîrile sale cu privire la impunere. Proectul guvernului cuprinde două măsuri: pe de o parte, un impozit pe capital și pe de alta, un impozit pe averile făcute în timp de război. Nici la noi n'ar strica o atare măsură.

Măcinișul sa va face cu plata în bani. Subsecretariatul Aprovizionării a dat o decizie, potrivit căreia măcinișul la morile țărănești de porumb, distribuite populației rurale prin autoritățile administrative locale, pe bază de liste sau tablouri nominale, se va face cu plata în bani.

Vom importa lână din Rusia. Intre guvernul român și guvernul sovietic au avut loc discuțiuni în vederea obținerii unui transport de lână din U. R. S. S. în cadrul acordului comercial în vigoare între cele două țării.

Noui bani de metal și hârtie. Ministerul de Finanțe a luat în cercetare lipsa „mărunțișului" de pe piață. Printre altele a hotărît să pună în circulație o nouă serie de 20, 100, 200 și 500 de lei. Aceste monede vor fi lucrate din metal. Deasemenea se vor pune în circulație și monede de hârtie de 20 și 50 lei.

Prețul sfeclei de sahăr. Comisariatul general al prețurilor a dat o decizie, care stabilește prețul sfeclei de zahăr din recolta 1945 la 800 mii de lei vagonul de 10.000 kgr. Peste acest preț se va plăti cultivatorilor de sfeclă de zahăr recoltată de pe suprafața cu care aceștia s'au obligat să o însămânțeze, o primă de 400 mii lei la fiecare vagon.

Intre Pâraie"... Acolo unde spun oamenii, că-și ascund ursoaicele puii. Soarele era sus, aninat de vârful copacilor. Imprejur nime, nimic. Doar păsări speriate. O iau în fugă, pe calea cea dintâi. Ajung în loc cunoscut: în Padina Curmăturii. De aici o fugă bună, până'n Arsura, unde ne-a fost bătătura de seara. Găsesc pe fratemeu Onu plângând ca după mort. Când mă vede, rămâne ca trăsnit:

— Cum? Trăești? Nu te-a mâncat Ursu? Bagseama dihania dracului, după ce ațipisem, mă luă puiul ei, și m'a dus în gură, Intre Păraie, acolo unde spun, oamenii, că-și ascund ursoaicele puii...

— „Asta-i cu coarne", zise o gură pe jumătate adormită.

— Să n'ajung ziua de mâine de n'o fost chiar așa, întărește Mutu vorba.

— „Prinde-o și dă-o la gazetă, domnule, că-i vrednică", — se sfătoși Pătru Pătrului, cel care-i cu ochii tot în foi și cărți.

Și eu, de dragul lui Pătru, iată am prins-o și am dat-o la gazetă, cum a dorit el și cum am auzit-o dela Mutu, într'o seară, lângă un foc, din Arsura.

Petrea Dascălul

Locotenentul A. Vraciu

primește cea mai înaltă decorație militară americană

Zilele acestea un tânăr de 25 ani, locotenentul aviator Alexandru Vraciu, va urca treptele tribunei Congresului Statelor Unite, spre a primi cea mai înaltă distincție americană pentru fapte de arme, Medal of Honor". Pilot de vânătoare în marina de război americană, locotenentul Vraciu a doborît în luptă 19 avioane japoneze, a distrus pe sol alte 18 aparate și scufundat un vas japonez de 7000 tone. Pentru toate aceste isprăvi a primit pe rând trei decorații dar „Medal of Honor" îi va fi acordată pentru vitejia deosebită de care a dat dovadă în cursul grelelor lupte dela Saipan, în 1944.

Născut lângă Chicago, locotenentul Vraciu, este de origină română. Tatăl său, născut la Poiana-Sibiu, este sergent de poliție în East Chicago, iar mama sa, născută la Sebeș Alba, a lucrat tot timpul într'o industrie de război.

Inalt, surâzător, cu ochii căprui, cu părul negru, Alexandru Vraciu, studia psihologia la Universitatea de Pauw când a izbucnit războiul cu Japonia. Bun jucător de tenis, el s'a dovedit un iscusit aviator și țintaș. Trimis în Pacific, a servit timp de 15 luni pe diferite port-avioane și a luat parte la toate marile operațiuni combinate, începând cu insula Wake și sfârșind cu Filipinele.

Metoda lui de luptă era foarte îndrăzneață:

„Mă apropiam de inamic cât mai mult cu putință înainte de a apăsa trăgaciul mitralierei. In felul acesta economiseam muniția de care s'ar fi putut să am mare nevoe în minutele următoare. Prin metoda aceasta ai mai mulți sorți să loveşti punctele principale dintr'un avion inamic. Dar n'o recomand și altora".

„Universul"

Ioan Gross S. I. N C. Cisnădie

Extras

din procesul verbal despre adunarea membrilor, ținută în ziua de 28 Iulie 1945.

Se hotărește: Majorarea capitalului social dela 4.000.000.— Lei, cu 6.000 000 Lei, la 10.000 000.— Lei, prin operarea mărfurilor înregistrate în contul capitalului întreprinderii conf. Decret-Legei Nr. 529 din 11. VII 1945.

Urmează semnăturile.

Grefa Tribunalului Sibiu Secția III.

Prezentul extras fiind trecut în registrul de ordine sub poz. Nr. 235 din 24 August 1945, se vi eazăde noi pentru publicare și afișare.

Sibiu, la 18 Septemvrie 1945.

Nr. dos. Fsoc. 43/1944

Grefier, *Ioan Stoica*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INFORMAŢIUNI

Spre luare-aminte. Din pricini neatârnătoare de voinţa noastră, acest număr nu a putut apare la timpul obişnuit. Cerem scuze iubiţilor noştri abonaţi şi cetitori, promiţându-le, în acelaş timp, că vom căuta să împlinim lipsurile simţite, prin alcătuirea unor numere bogate din prilejul Sfintelor Sărbători.

Pentru cei cari ne scriu. Repetăm rugămintea: Scrieţi-ne scurt, cu'nţeles şi în limba poporului. Nu folosiţi cuvinte neînţelese de ţărani. Când scrii simplu, eşti înţeles de toată lumea, dar când foloseşti cuvinte înalte, radicale, — cum li se zic, de către unii, eşti înţeles numai de-o mică parte dintre cei cărora te adresezi. Când scriem pentru popor, să nu uităm îndemnurile poetului: „Vorbiţi, scrieţi româneşte, pentru Dumnezeu".

Concentrarea contigentelor 1944 şi 1945 este ordonată de către Ministerul de Război, care a dispus că tinerii din aceste contigente, cu osebirea celor invalizi, să se prezinte la Cercurile Teritoriale, pe raza cărora domiciliază, pentru a înlocui pe camarazii lor din contigente mai vechi şi cu mai multe greutăţi familiare.

PUBLICATIUNE. Pentru executarea dispoziţiunilor Comisariatului General al Executării Armistiţiului prin care cere indentificarea, inventarierea şi evaluarea bunurilor aparţinând Statului şi cetăţenilor japonezi din municipiul şi judeţul Sibiu şi pentru a se putea pune aceste bunuri sub controlul Casei de Administrare şi Supraveghere a Bunurilor Inamice (C. A. S. B I); Prefectura judeţului Sibiu invită toate autorităţile, întreprinderile şi instituţiile particulare, cum şi orice persoană particulară, de a comunica informaţiuni pentru cazul când deţin bunuri de orice fel ale Statului sau ale cetăţenilor japonezi, sau dacă au vreo cunoştinţă de existenţa unor asemenea bunuri.

■ *CELE mai bune reparaţiuni de ceasornice, în cel mai scurt timp şi garantate, se execută numai la firma IOAN PINTEA, Sibiu str. Tribunei Nr. 14, maestru premiat de Ministerul Muncii.*

Med. Univ. Dr. ITŢU
consultă zilnic, Sibiu, Str. Regina Maria 36
Raze Röntgen, Diatermie, Quartz-Ultraviolete-Solux-injecţii, electrizări.

Slimnicul sau: Falnica Cetate

(Urmare din pagina 1-a)

tre Austria şi Rusia şi s'au aşezat în satele din Ardeal.

Liniştindu-se vremile, Saşii se împacă cu Românii şi după 1759 încep să revină Românii în Slimnic şi să-şi ocupe casele şi pământurile.

Slimnicenii în revoluţia dela 1848

In luptele răscoalei dela 1848 a avut şi Slimnicul o bună parte. Ungurii se răscoală împotriva împăratului din Viena şi vreau să cucerească Ardealul. Comandantul oastei ungureşti este Bem, iar al Austriecilor generalul Puchner. Bem vine cu oastea până la Mediaş, de unde trimite trei soli, la Saşii din Sibiu, ca să-i predea oraşul. Sibienii nu vreau. Bem vine şi în 20 Ianuarie 1849, este în Slimnic, unde îşi aşează tabăra. Atacă Sibiul, dar pierde lupta chiar a doua zi, 21 Ianuarie, fiind silit să se retragă la Slimnic, cu toţi (honvezii) lui.

Losenau, comandantul dragonilor din Sibiu, se ia după Bem şi îl atacă în Slimnic în aceeaş noapte. Aici au căzut peste două sute de soldaţi.

Fiind noapte, Losenau se teme să continue lupta, se retrage spre Sibiu. Bem îngroapă morţii într'un mormânt a cărui movilă este şi astăzi în sat.

Bem, îndârjit, vrea cu orice preţ să ia Sibiul! Cere, urgent, ajutor dela honvezii din Loamneş, conduşi de col. Czecz şi dela cei din Mediaş cu col. Kemeny. Aceştia vin în 23 Ian. la Slimnic. Săcuii din oastea lui Bem încep să se arate nemulţumiţi. De teamă să nu se răscoale Bem le dă drumul acasă.

Ajutorul rusesc

In aceeaş zi, însă, soseşte în Ocna o trupă de revoluţionari români de către Turnu Roşu, sub comanda notariului Ion Pinciu, din Răşinar, iar la Sibiu vine o armată regulată dela Braşov. Aceştia atacă, în 24 Ianuarie, din nou, pe Bem în Slimnic. Morţi mulţi, dar lupta nedecisă. Bem cere ajutor dela Săcui şi (honvezii) din Debreţin, iar Puchner cere dela Ruşii care erau în România.

Ajutoarele lui Bem nu vin. Drumurile sunt închise de armatele austriece, satele săseşti şi româneşti sunt răsculate, împotriva oastei ungureşti. Bem se teme, îşi mută tabăra la Ocna, în 31 Ianuarie şi începe retragerea spre Simeria. Aci soartea se întoarce în favorul lui. Iese învingător în lupta dela Simeria, se întoarce iar spre Sibiu. In 11 Martie este iar cu tabăra în Slimnic. De aci merge apoi repede înainte, cucereşte Sibiul, apoi Făgăraşul şi ajunge până la Braşov.

Generalul Lüder vine cu oaste rusească şi bate pe Bem alungându-l până la Timişoara iar în Şiria spânzură în 13 August, 13 generali ai (honvezilor).

Puterea de viaţă a românilor

Românii din Ardeal luptaseră împotriva oastei ungureşti în speranţa că împăratul, le va recunoaşte şi lor drepturile cerute şi dorite. Dar împăratul nu le dă niciun cuvânt de recunoştinţă.

In urma multelor năpăstuiri Slimnicul sărăcise tot mai mult. Saşii s'au împuţinat din pricina lipsei de copii, în schimb au sporit Românii întrecând cu numărul pe Saşi.

In 1877 erau în Slimnic 2427 suflete între cari 1295 de români, 1118 saşi, 13 unguri şi un evreu.

Dr. **Sebastian Stanca**

N. R. In numărul viitor vom prezenta, tot pe atât de interesantă, încrestarea privind felul de viaţă al oierilor.

ULTIMELE STIRI

Ştirile politice ale săptămânii

In ţară

Serbările dela Galaţi

Reînapoierea de către Uniunea Sovietică a vaselor noastre, ce au fost capturate în timpul războiului, s'a făcut Duminică 14 Octomvrie a. c., la Galaţi, în cadrul unor alese solemnităţi, la care au participat membrii guvernului şi reprezentanţii Comisiei Aliate de control din România, în frunte cu d. I. Kaftaradze, ministrul plenipotenţiar sovietic la Bucureşti. Acest eveniment este apreciat ca unul care depăşeşte obişnuitele serbări de până aci, dat fiindcă el dovedeşte, din plin bunăvoinţa Uniunii Sovietice de a lega cu noi o sinceră şi durabilă prietenie precum şi o vecinătate rodnică.

America doreşte să ne cunoască acasă

Un alt eveniment de seamă, în politica mondială a săptămânii, care priveşte raporturile noastre cu Marile Naţiuni, este hotărîrea Statelor Unite, de a-şi trimite un reprezentant autorizat în România, spre a ne cunoaşte la noi acasă. In legătură cu hotărîrea de mai sus, postul de radio „Glasul Americei", într'o emisiune din cursul săptămânii a anunţat că d. Marc Etheridge, care va fi trimis ca observator în România, este reprezentantul special al dlui Birnes secretarul de Stat al departamentului afacerilor străine al Statelor Unite. D. Etheridge este un ziarist de mâna întâia.

Imbunătăţirea pensiilor şi înfrânarea speculei

Cu privire la sforţările guvernului pentru a face faţă situaţiei economice, va trebui să amintim hotărîrile luate de a se îmbunătăţii pensiile foştilor slujbaşi ai Statului, prin acordarea unor sporuri de scumpete. Pe de altă parte, săptămâna aceasta, am putea spune, a fost închinată pedepsirii speculanţilor, cari vor să se îmbogăţească peste noapte şi într'o vreme când populaţia ţării întâmpină lipsuri mari la tot pasul. Instanţele de judecată au pronunţat, pe întreg cuprinsul ţării, mii de pedepse, în bani şi în închisoare şi se nădăjdueşte că, prin aceste mijloace, se va pune capăt unui rău simţit de cei mulţi şi nevoiaşi.

Peste hotare

In politica internaţională evenimentele din această săptămână s'au ţinut lanţ, unui mai important decât celălalt. Din conţinutul întâmplărilor asupra căror vom stărui mai jos, se desprinde cât de greu şi anevoios este drumul spre pace şi înfrăţire între popoare.

Criza de guvern în unele ţări a dat la iveală cât de adâncită este lupta între patidele politice, Frământări mai serioase se anunţă în Grecia, Portugalia, Spania, Argentina şi Palestina. In această din urmă nu este vorba de o criză de guvern ci de lupta pe care o duc evreii, de a-şi găsi un aşezământ statornic în Palestina. In această luptă Arabi încearcă să facă oarecari greutăţi. Se aşteaptă ca Statele Unite şi Marea Britanie să se pună de acord asupra tulburărilor din Palestina, înainte încă de a isbucni acolo răscoale ce ar putea să aibă urmări grave.

Grevele din Marea Britanie şi Statele Unite

In vreme ce în unele ţări frământările lăuntrice sunt provocate de luptele dintre partidele politice, în Marea Britanie şi Statele Unite, frământările au un alt substrat, care deocamdată apare sub forma cererilor stăruitoare ale muncitorilor de a li se mări salariile şi de a li se asigura plasarea în lucru. Lucrătorii din porturile Marei Britanii, se află în grevă de mai multe zile, deoarece sunt nemulţumiţi cu salariile. Armata a fost nevoită să lucreze ea la descărcarea vaselor cari aduceau provizii alimentare, pentru populaţie.

Grevele din Statele Unite sunt provocate de lucrătorii şomeri, concediaţi din întreprinderile cari până aci lucrau pentru nevoile războiului.

Cele doua guverne duc tratative cu delegaţii muncitorimeri, pentru a împăca lucrurile.

Turcia şi folosirea strâmtorilor

Mai multe întrevederi diplomatice cari au loc la Ankara, lasă să se înţeleagă că Turcia va fi nevoită, în cele din urmă, să se supună hotărîrilor luate de Marile Puteri, în cadrul ultimelor conferinţe şi anume de a se lăsa pe viitor libera trecere a vaselor comerciale şi de răsboi, prin Dardanele. Se ştie că prin convenţia dela Montreux, Turcia a primit puterea de a controla şi hotărî cari anume ţări pot folosi strâmtorile şi în ce anume condiţiuni. Ori, organizarea nouii lumi, de către Marii Aliaţi, aduce cu sine şi statornicirea definitivă a întrebuinţării strâmtorilor.

ANUNŢ

Pensionarul **Drăghici Petre** caută pentru sine şi pentru soră sa, ambii înaintaţi în etate,

O FEMEIE

(fără obligamente familiare proprii) ca ajutorare în căsnicie. Informaţiuni cu vorba ori în scris pot fi primite la locuinţa din — SIBIU, STRADA NEGOI Nr. 13 —

Se anunţă că
Spitalul de Boli Pulmonare
(str. Poplăcii Nr. 3)
de sub conducerea d-lui Medic Primar Dr. *Cornel Todea*, funcţionează şi primeşte bolnavi pentru internare.
Consultaţii se fac zilnic dela 9-11 a. m.

CITIŢI ŞI RĂSPÂNDIŢI
FOAIA POPORULUI

Tip. ASTRA „CULTURALĂ" Sibiu, str. Avram Iancu Nr. 9.